

Заселення та розвиток Слобідської України. Запорозьке козацтво. Іван Сірко.

Робота з поняттями:

Слобідська Україна – історична область, до якої входили території сучасних Харківської, східної частини Сумської, північної частини Донецької та Луганської областей України; південно-східні частини Воронежської, південно-західної частини Белгородської, південь Курської областей Росії.

Назва «Слобідська Україна» або «Слобожанщина» походить від слова «слобода» — поселення, які засновували на цій території переселенці з Правобережжя і Лівобережної України

Особливості адміністративно-територіального устрою Слобідської України.

Територія поділялася на
п'ять полків: Острогозький,
Охтирський, Сумський і
Харківський полки
утворилися в 50-х рр. XVII ст.
1685 року із Харківського
полку виділився Ізюмський
полк.

Система органів влади Слобідської України

Система землеволодіння на Слобожанщині мала свої особливості. У другій половині XVII ст. там ще було багато незаселених земель і діяло **право займанщини**.

Кожен поселенець міг вільно займати стільки землі, скільки був спроможний обробити. Із часом, щоб врегулювати займанщину, навколо міста або села стали визначати певну земельну ділянку, яка розподілялася серед поселенців.

Ліси, луки, річки та озера люди використовували спільно.

Займанщина — елемент звичаєвого права, який дозволяв на підставі першого «займу» володіти землею.

Запорозьке козацтво. Іван Сірко

Іван Сірко –
найвідоміший
кошовий
отаман
Запорозької
Січі

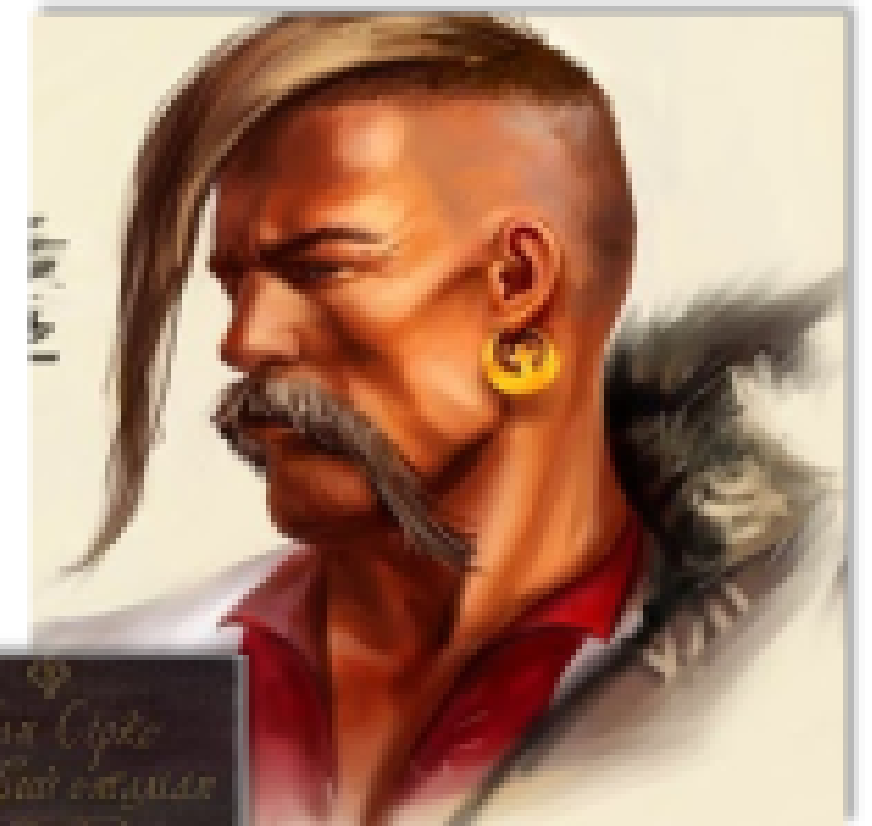
Напружені стосунки Запорозької Січі з гетьманом спричинили зміну її місця розташування. 1652 року запорожці перенесли свою столицю ближче до Дніпрових плавнів неподалік гирла річки Чортотроцька.

Іван Дмитрович Сірко народився близько 1605 – 1610 р. За деякими даними він народився в сім'ї шляхтича на Поділлі. За іншими – Сірко родом із козацької слободи Мерефи Слобідської України.

Про Івана Сірка говорили зовсім неймовірні речі. Наприклад, що його не брала ні куля, ні меч. Що Сірко – переветень, який може перетворюватися на вовка ! І що був він «великим характерником». Але хто такі характерники ? Так у Запорозькій Січі називали людей, які володіли надприродними здібностями.

Робота з поняттями

Козак-характерник — назва віщуна, чаклуна на Запорозькій Січі, який, згідно з народними легендами, умів ворожити, замовляти, лікувати поранених козаків, знав гіпноз, вправи з фізичної підготовки козаків, про що існує ряд історичних свідчень очевидців та народних переказів

Лист турецького султана до козаків

«Я, султан і владика Блискучої Порти, син Мухаммеда, брат Сонця і Місяця, внук і намісник Бога на землі, володар царств Македонського, Вавлонського, Єрусалимського, Великого і Малого Єгипту, цар над царями, володар над володарями, винятковий лицар, ніким непереможний воїн, невідступний хранитель гробу Ісуса Христа, попечитель самого Бога, надія і втіха мусульман, великий захисник християн, повелюю вам, запорозькі козаки, здатися мені добровільно і без жодного опору, і мене вашими нападами не змушувати перейматись.»

Султан турецький Мухаммед IV

Відповідь запорозьких козаків на лист султана

« Ти — шайтан турецький, проклятого чорта брат і товариш і самого люципера секретар. Який ти в чорта лицар? Чорт викидає, а твоє військо пожирає. Не будеш ти годен синів християнських під собою мати, твого війська ми не боїмося, землею і водою будем битися з тобою. Вавілонський ти кухар, македонський колесник, єрусалимський броварник, александрійський козолуп. Великого і Малого Єгипту свинар, вірменська свиня, татарський сагайдак, кам'янецький кат, подолянський злодіюка, самого гаспида внук і всього світу і підсвіту блазень, а нашого Бога дурень, свиняча морда... різницька собака, нехрещений лоб, хай би взяв тебе чорт!

Отак тобі козаки відказали, плюгавче!...»

Підписали: Кошовий отаман Іван Сірко зо всім кошом запорозьким

Питання для роздумів

Чи могли існувати ці два листи, можливо це є витвір уяви козацького середовища кінця XVII ст.?

